

Enkele bijzondere strandwaarnemingen in 2017 te Koksijde

Marie-Thérèse Vanhaelen

In het laatste nummer van jaargang 37 beschreef Ingrid Jonckheere enkele opvallende strandvondsten op de stranden van de Westkust in de periode van 15 september tot 30 november 2017 (Jonckheere, 2017). In dit artikel vermeld ik enkele aanvullende waarnemingen voor deze periode alsook enkele vondsten tijdens de maand december 2017.

Wieren

In september 2017 deed ik op zes opeenvolgende dagen waarnemingen tussen Sint-Idesbald en Oostduinkerke.

Opmerkelijk was de grote stranding van het Veterwier *Chorda filum* in die maand, over de hele lengte van de vloedlijn te Koksijde en Oostduinkerke merkten we overvloedig dikke pakketten op van dit rolronde, lange wier. Sommige slierten hadden een lengte van meer dan twee meter. Tussen 1985 en 2010 heb ik maar viermaal zo'n massale stranding van Veterwier gezien, namelijk in september 1989, augustus 1990, september 1991 en augustus 1998 (Rappé, 1992 en Vanhaelen, 1998). Nadien vond ik slechts uitzonderlijk wat fragmenten van deze soort, meestal tussen Riemwier *Himanthalia elongata* en Knotswier *Ascophyllum nodosum*.

Diezelfde dagen van 18 tot 24 september, lagen er in de kellen ook tal van kleinere wiersoorten, overwegend roodwiertjes. Ook dit was al vele jaren geleden. Ik herinner me dat dit verschijnsel zich vroeger meestal voordeed in de zomerperiode.

De nu opgemerkte soorten waren:

Plocamium cartilagineum Kamwier

Chondrus crispus Iers mos

Gracilaria foliifera Rood lapwier

Cryptopleura ramosa

Gracilaria verrucosa Knoopwier

Porphyra purpurea Purperwier

Gymnogongrus crenulatus

Polysiphonia elongata Stijl buiswier

Ook enkele groenwieren waren aangespoeld, namelijk

Codium fragile Viltwier
Cladophora rupestris Rotswier
Ulva lactuca Zeesla

Van het mooie bruinwier *Desmarestia ligulata* vond ik drie exemplaren.

Begin oktober spoelden dan pakken Riemwier *Himantalia elongata* aan en ook een intact Vingerwier *Laminaria digitata*. Het waren zeker interessante en boeiende waarnemingen na zo'n lange tijd.

Mollusken

Op 22 september lagen de interessante vondsten op één plek voor de Schipgatduinen. Tussen een 40-tal uiterst kleine, verse doubletjes Gewone tapijtschelpen *Venerupis senegalensis* lag één doublet *Venerupis saxatilis* (schelpen met gebobbeld oppervlak en onregelmatig verlopende groeilijnen) van bijna 2 cm. De Gewone tapijtschelpjes, eerstejaars, maten slechts 0,8 tot 1,4 cm; Sommigen waren zéér breed (in vergelijking met de lengte-breedte verhouding bij middelgrote en grote exemplaren). Ook van de Witte boormossel *Petricola pholadiformis* en de Stevige strandschelp *Spisula solida* waren er juveniele exemplaren tussen. Bovendien lag er een zeer kleine Filipijnse tapijtschelp *Venerupis philippinarum* van slechts 2 cm. De mooiste vondst echter was een doubletje Melkwitte arkschelp *Striarca lactea* (1,1 cm), dit is enigszins verwonderlijk, zes jaar na de grote strandsuppletie bij Ster der Zee, toen Ingrid Jonckheere en Godfried Warreyn in het opgespoten zand méér dan 400 levende doubletjes verzamelden (Jonckheere, 2012)! Wat oudere kleppen betreft: van 1976 tot 1997 vond ik nog regelmatig klepjes op alle stranden van de Westkust. De zomer van 1991 telde ik zelfs 59 klepjes *Striarca lactea* in schelpgruis bij Ster der Zee. Nadien werden er nooit nog gemeld tot 2011. De stranden waren in de periode 1976 – 1997 nog niet opgehoogd. Ook vermeldenswaard is de vondst op 24 september van één oude fossiele *Turitella* spec.

Op 11 oktober noteerde ik één Schepje *Philine aperta*.

Op 22 november 2017, tijdens de massale stranding van verse tweedejaars Gewone tapijtschelp *Venerupis senegalensis* (sommige met prachtige kleuren en tekeningen) en ook opvallende toename van de Halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata* en Rechtsgestreepte plaatschelp *Tellina fabula*, was de meest zeldzame vondst een doubletje van de Papierschelp *Thracia phaseolina*. Deze soort werd de eerste maal aangetroffen op Belgisch strand op 29 december 2003 in De Panne. Op 1 februari 2004 vond ik nog 2 verse doubletjes en op 26 maart 2005 werd het vierde gemeld door Omer Rappé. Tijdens de zandopsputtingen vond Ingrid Jonckheere 7 exemplaren met dier (Jonckheere, 2012). Op 24 november 2017 verzamelde ik één diepe klep van de Grote mantel *Pecten maximus* met een gele kleur, 3 cm groot, deze was niet zo recent.

Op 28 december 2017 vond ik terug één diepe klep van de Grote mantelschelp met geel- en paarsroze tinten, deze was 4,1 cm groot. Dezelfde dag vond ik twee kleppen van de Paardenmossel *Modiolus modiolus* – oud exemplaren. Vroegere vondsten dateren van 20 jaar geleden. Tussen oktober 1980 en eind 1997 verzamelde ik 26 oude kleppen, de meesten 11 à 12 cm lang. Vindplaatsen van Bray Dunes tot Oostduinkerke. (Leuke opmerking: deze soort werd ons eind de jaren tachtig in Koksijde voorgeschoteld, tussen de Gewone mossel *Mytilus edulis*. De mosselen kwamen van Denemarken en waren ook lekker).

Ten slotte werden er in de periode nog 4 Filipijnse tapijtschelp *Venerupis philippinarum* gevonden onder ander één met vleesresten en één oud, verkleurd doublet en 4 levende *Epitonium clathrus*. Slechts één doubletje van de Tere platschelp *Tellina tenuis*, levend, sluit de rij van belangrijke schelpwaarnemingen af.

Andere

17/09/2017	1 <i>Cerastoderma edule</i> Kokkel met 1 ♀ <i>Pinnotheres pisum</i>
9/10/2017	1 levende <i>Idotea balthica</i> Gewone zeepissebed in een leeg kapsel van <i>Raja clavata</i> Stekelrog
10/10/2017	100-den schilden van <i>Liocarcinus vernalis</i> Grijs zwemkrab 1 <i>Spisula subtruncata</i> Half geknotte strandschelp met 1 ♀ <i>Pinnotheres pisum</i>
21/11/2017	1 <i>Mytilus edulis</i> Mossel met 1 ♀ <i>Pinnotheres pisum</i>
22/11/2017	1 <i>Cerastoderma edule</i> Kokkel (2 cm) met 1 ♀ <i>Pinnotheres pisum</i>
November	50 schilden <i>Liocarcinus arcuatus</i> Gewimperde zwemkrab + 1 dood exemplaar
29/12/2017	1 zeer klein <i>Spisula subtruncata</i> Half geknotte strandschelp met 1 ♀ <i>Pinnotheres pisum</i>

Slot

Het waren zeer interessante en boeiende waarnemingen, zeker wat de wieren betreft was het lang geleden dat nog zo'n waaier aan soorten aanspoelde.

Literatuur

- JONCKHEERE, I., 2012. Schelpen op het strand na strandsuppletie te Koksijde tijdens het najaar 2011. De Strandvlo, 32(2): 40 – 48.
- JONCKHEERE, I., 2017. Opvallende strandvondsten op de stranden van de Westkust – 15 september tot 30 november 2017. De Strandvlo 37(4): 135-140
- RAPPÉ, G., 1992. Invasieachtig aanspoelen van Veterwier *Chorda filum*. De Strandvlo, 12(2) 63-64.

VANHAELEN, M.TH., 1998. Algemeen aangespoeld: Veterwier *Chorda filum*; ook nieuwe vondsten van Zeepluim *Aglaophenia pluma*. De Strandvlo, 18(3): 134-135.

Foto: 1 Paardenmossel, 2 Melkwitte arkschelp, 3 Papierschelp, 4 Grote mantel, 5 Witte boormossel, 6 Stevige strandschelp, 7 Gewone tapijtschelp, 8 Schepje (foto: Marc Panneels)

**Lindegaarde 3
1830 Machelen**